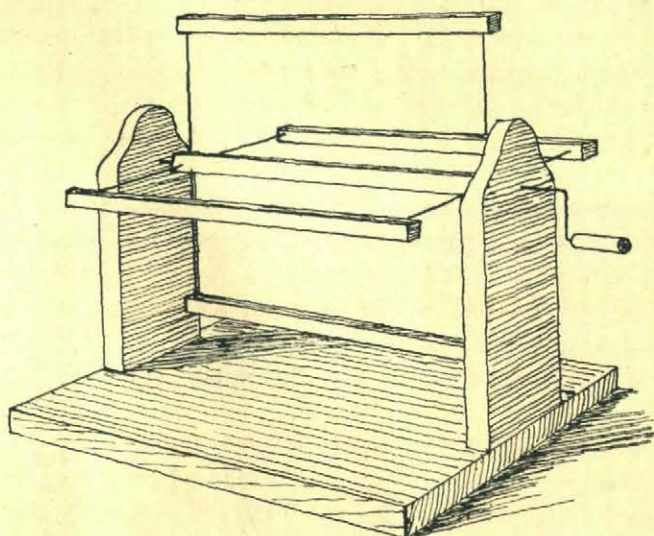

heid en ondervinding, om dan den draad te vinden! De zijde bewaart men 't mooist, door een strengetje met een knoop in 't midden ervan temaken!

Een haspel voor liefhebbers, die zijrupsen kweeken.

De poppen bergt men in eene doos en laat ze dan maar uitkomen, waarna men vlinders krijgt,

die weer tal van eieren leggen voor 't volgend voorjaar, daar elke vrouwelijke vlinder minstens 300 eieren legt in den tijd van twee uur!

Als de rupsen uitkomen, eer er moerbeziebladeren te krijgen zijn, kan men ze den eersten tijd ook wel met blaadjes sla voeden. Het is echter niet aan te bevelen de rupsen geheel met sla groot te brengen, daar ze dan nooit flink sterk worden en geen mooie zijde leveren. In ons land (Drente) is een proef genomen om zijderupsen groot te brengen met bladeren van de schorseneer, welke proef uitmuntend is gelukt! Men heeft slechts enkele planten noodig, daar de afgetrokken bladeren dier plant zeer spoedig door nieuwe worden vervangen.

Een haspel, hier afgebeeld, is met weinig moeite te vervaardigen.

Amsterdam, 20 Februari 1900.

M. VRIJ,

Aan onderstaand adres zijn zoolang de voorraad strekt, eieren van de zijderups *gratis* verkrijgbaar, C. Vrij, „Nieuwe Schoolvereeniging,” Vondelstraat 12, Amsterdam.

Planten in de Kamer.

Not de vele middelen, die wij aanwenden om onze kamers een gezellig aanzien te geven, dient voorzeker ook het gebruik van planten te worden genoemd. Vele van onze kamerplanten echter sleepen een kwijnend bestaan voort, juist omdat ze moeten dienen voor *verfraaiing* van een salon en hun daarom een plaats wordt aangewezen, om hier een donkeren hoek te vullen of ergens anders weer op een tafeltje, van alle licht beroofd, met stof bedekt, als een meubelstuk te figureeren. Het is dan ook een feit dat velen hun planten meer als meubelstukken beschouwen, die nu eenmaal in een salon hooren, dan wel als levende wezens wier bestaan aan bepaalde voorwaarden gebonden is, namelijk: licht, lucht en warmte. Dergelijke *plantenliefhebbers* hoort men dan ook altijd klagen: „In onze kamers willen geen planten goed blijven. Ik geef het op met het verzorgen van planten; ze zijn toch binnen kort weer bedorven,” enz. Voor den waren plantenliefhebber echter willen wij in eenige opstellen onze ervaring betreffende het kweken van planten in de kamer ten beste geven. Wij zullen daartoe, alvorens tot de behandeling der voornaamste kamerplanten in 't bijzonder over te gaan, eerst de behandeling van planten in de kamer in 't algemeen bespreken.

Lucht, licht en warmte.

Met deze factoren heeft de plantenliefhebber hoofdzakelijk rekening te houden. Frissche lucht is voor planten, evenals voor al wat leeft, een eerste levenskwesitie. Waar die niet aanwezig is, daar is geen plantengroei mogelijk. Men plaatse zijn planten dan ook liefst in kamers, die geregeld gelucht worden. In den zomer door eenvoudig de ramen op te schuiven, zonder te veel tocht te veroorzaken. In den winter echter wordt het lastiger. Bij vorstig weer gaat dat volstrekt niet. Het eenige middel zou dan zijn om alvorens te luchten, de planten eerst zoolang in een ander vertrek te plaatsen of een vertrek dat met onze plantenkamer in verbinding staat, eerst flink te luchten en daarna de verbinding open te stellen, zooals dat met kamers en suite, zeer goed kan.

Is versche lucht voor planten noodzakelijk, behoorlijk licht is dat niet minder. Nu heeft de eene plant meer licht noodig dan de andere. Planten met leerachtige bladen hebben veel minder licht noodig dan planten met viltachtige of behaarde bladen en vooral bloeiende planten. Deze laatste plaatse men zoo dicht mogelijk bij het raam. Met betrekking tot het licht zijn in den winter de kamers, die op het Zuiden liggen, het meest geschikt; terwijl in de zomermaanden de andere kamers te verkiezen zijn,

omdat die niet zooals eerstgenoemde in den zomer den geheelen dag van het zonlicht worden afgesloten. Kamers die van een klein binnenplaatsje hun licht ontvangen zijn totaal ongeschikt, evenals sommige binnenkamers, die men vaak in winkelhuizen aantreft. Wat de warmte betreft, zijn velen van meening, dat alle planten in den winter een tropische hitte noodig hebben, hetgeen ten eenenmale onjuist is. Zestig graden Farenheit is de beste temperatuur voor de meeste kamerplanten. Deze temperatuur kan des nachts dalen tot 45 à 40 graden, zelfs zonder de planten te schaden. Bij felle vorst doet men beter de planten tijdelijk van het raam te verwijderen, zelfs naar het donkerste gedeelte der kamer, dan een extra verwarming toe te passen. Wat toch is het geval: wanneer men aanhoudend hard stookt, wordt de lucht ten slotte zoo droog, dat ze voor de planten ongeschikt wordt en tevens droogt de aarde in de potten zoo sterk uit, dat men veel te veel moet gieten; hetgeen zeer nadeelig is, daar bij zulk een behandeling een ziekelijken groei wordt opgewekt, die de planten uitput en ze er spoedig zeer onoogelijk doet uitzien.

Uit het een en ander volgt van zelf, dat de huiskamer in den winter eigenlijk heelemaal niet in aanmerking komt voor planten, te meer omdat wij hier meer dan in andere kamers met het gas te doen hebben.

Ofschoon nu het tegenwoordige gloeilicht niet zoo schadelijk is als gewoon gas, omdat het minder giftige stoffen vrijlaat en minder warmte uitstraalt, zijn de planten er toch eveneens gevoelig voor.

Wil men planten in de huiskamer houden dan doet men wel, ze 's avonds ergens anders te plaatsen. Evenals van gas hebben de meeste planten veel van stof te lijden. Stof is oorzaak dat de huidmondjes der bladen verstopt worden, waardoor de plant in hare levensverrichtingen gestoord wordt.

De eene plant zit eerder vol stof dan de andere en juist die planten, die spoedig bestoven zijn, zijn het moeilijkst schoon te krijgen, zooals planten met viltachtige of behaarde bladen. Deze komen dan ook het minst in aanmerking voor de kamer.

Beter zijn planten met leerachtige bladen. Deze zijn gemakkelijk met een natten spons te reinigen, hetgeen dan ook dikwijls dient te gebeuren.

Het gieten is altijd een lastige kwestie. Hoe dikwijls moet die plant begoten worden? Elken dag of om den anderen dag; of is twee keer in de week voldoende?

Dit zijn vragen, die ons bloemisten dagelijks worden gesteld. Men moet natuurlijk gieten al naar de behoefte der plant. Een bepaalde regel is daar niet voor te geven. Hoe droger de lucht in een kamer is en hoe harder men stookt, hoe meer men zal moeten gieten. Hoe minder men echter noodig heeft

te gieten in den winter des te beter voor de planten.

Hoe kan men nu zien, wanneer een plant behoefte aan water heeft? Men ziet zulks op het eerste gezicht aan de kleur der aarde in den pot. Wanneer deze een licht grijze tint aanneemt, is de plant droog. Wil het water niet in de aarde trekken dan is zij zeer droog en kan men met gieten niet meer volstaan. In dit geval doet men beter de geheele plant eenigen tijd in een emmer met water onder te dompelen. Is een plant langen tijd droog geweest, dan kan men dat niet altijd aan de plant zelf zien. Sommige palmen bijvoorbeeld zien er oogenschijnlijk nog gezond uit, al zijn ze ook reeds eenige weken geheel uitgedroogd. Al spoedig echter ziet men dat aan de pot. Deze wordt droog, neemt een lichte tint aan en klinkt helder, wanneer men er met een metalen voorwerp tegen slaat. De aarde krimpt tevens in, waardoor een ruimte ontstaat tusschen den pot en de aardkluit. Wanneer men nu giet, loopt al het water langs deze ruimte door de opening der pot, zonder dat de plant er iets van profiteert. In zulke gevallen helpt geen gieten. Men dompele de pot een half uur lang geheel onder water, tot de aardkluit verzadigd is.

Het water, dat men daarvoor evenals voor het gieten gebruikt, moet iets hooger temperatuur hebben dan de kamer. Veelal worden onder de potten schoeltjes geplaatst, om het lekwater op te vangen, dat men daar dan in laat staan, denkende de planten zodoende op een gemakkelijke manier te gieten; hetgeen echter voor de planten zeer nadeelig is.

Het gevolg hiervan is, dat een gedeelte der aarde in de potten voortdurend onder water staat. Daar vele planten en vooral palmen de uiteinden der wortels op den bodem der pot hebben, rotten deze af, hetgeen mede oorzaak is van de bekende bruine punten aan de bladen. In den zomer kan het zoozeer geen kwaad wanneer men wat veel giet, 's winters echter zoo veel te meer. Bij de meeste planten staat de groei dan stil, hoofdzakelijk als gevolg van het weinig licht dat ze dan ontvangen.

Overvloedig gieten zou dan nadeelig werken, reden waarom het beter is, de planten in een soort winterslaap te houden, (door een behandeling als boven aangegeven, namelijk matig warm houden, zoodat men slechts weinig behoefte te gieten), dan in sterk verwarmde kamers een ziekelijken groei op op te wekken, die oorzaak is, dat de planten er op den duur ziekelijk beginnen uit te zien; terwijl men daarmede tevens het optreden van verschillende voor de planten schadelijke insecten in de hand werkt. Van deze laatsten dient in de eerste plaats de gewone bladluis te worden genoemd.

In sterk verwarmde kamers ziet men sommige planten met deze insecten in korten tijd geheel bezet. Het zijn vooral bloeiende planten als *Cyclamen*, *Primulas*, *Azaleas*, bolgewassen en ook vaak de jonge bladen van

bladplanten, die veel van deze insecten te lijden hebben. Gewoonlijk zegt men, dat de bladluizen oorzaak zijn van de ziekte van een plant. Het tegendeel is echter waar. Het optreden der bladluizen bewijst, dat de plant het niet naar den zin heeft, namelijk te warm. Men verwijderd deze beestjes het gemakkelijkst door ze met tabak te berooken en tevens de plant te schudden. Ze worden dan bedwelmde en laten zich vallen.

Men kan ook planten, die daar tegen kunnen, eerst nat maken en daarna met tabakstof bestrooien. Schildluizen komen veel voor bij palmen. Ze worden gemakkelijk verwijderd met een oud tandenborsteltje. Witte luis, welke men veel in de oksels en onder tegen de bladen ziet, wordt met een stevige veer verwijderd. Regenwormen in de aarde kunnen schadelijk worden, als er te veel in een pot zijn en vooral als ze erg groot zijn. Ze maken gangen in de aarde en woelen deze los, waardoor het gietwater uit de pot trekt, zoodat deze ten slotte slechts wortels bevat, waartusschen alle aarde weggespoeld is. Men kan ze gemakkelijk verwijderen door een breinaald in de aarde te steken en deze heen en weer te bewegen, waarna ze spoedig te voorschijn komen.

Ons rest nu nog de bespreking van een onmisbaar instrumentje bij het kweken van kamerplanten, namelijk de zoogenaamde „dros op, hoor” of rafrâichisseur. Dit instrumentje is in verschillende maatsels en prijzen te bekomen. Men blaast hiermede eenige keeren daags een fijne dauw van lauw water over de planten, waarbij deze zeer wel varen. Varen echter zijn hiervan uitgesloten, daar deze spoedig zouden gaan rotten. Het geven van kunstmest aan kamerplanten dient met voor-

met spiritus, elke week een. Deame afspoelen!

zichtigheid te gebeuren. Zieke planten doet men er volstrekt geen dienst mede. Ook in de wintermaanden kan men het toedienen van kunstmest beter laten varen. In den zomer echter kan men er bij vele planten den groei zeer mede bevorderen. Doch alleen bij planten, die gezond zijn.

Bij de afzonderlijke behandeling van kamerplanten komen wij op het toedienen van kunstmest terug. Niet alle kunstmest is voor planten aan te raden. Wij bevinden ons het best bij de bloemenmest, die in baaltjes van 2½ en 3 KG door de firma Krol & Co. te Zwolle in den handel wordt gebracht. Ten slotte nog een enkele opmerking bij het aanschaffen van planten, waarna wij tot de afzonderlijke bespreking der voornaamste kamerplanten overgaan.

Goedkoop, duurkoop. Dit geldt vooral bij het aankopen van planten. De meeste kamerplanten worden in 't groot in 'tbuitenland gekweekt en maken een voornaam handels-artikel uit. Hoe eerder nu een plant leverbaar is, hoe voordeliger voor den kweeker en hoe goedkooper zoo'n plant in den handel komt. Dit is echter zeer in 't nadeel van de qualiteit. Dergelijke goedkope planten en dat geldt vooral voor palmen, die men veel op de bloemenmarkten en bij verschillende venters op hun wagens ziet, zijn te veel getrokken en aan zoo'n hooge temperatuur onderworpen geweest in de kweekkassen, dat ze voor de kamer totaal ongeschikt zijn. Wil men iets goeds, dan bestede men liever wat meer en koope bij een solieden bloemist een plant, die behoorlijk is afgehard en den laatsten tijd in een koude kas heeft doorgebracht.

J. WIND JZON.

Zwolle.

Gallen en hun Bewoners.

(Vervolg van blz. 21.)

Nu we op de hoogte zijn van de vorm en het voorkomen der gallen, kunnen we gevoeglijk overgaan tot het beschrijven der galbewoners. Ik spreek hier bepaaldelijk van bewoners, want indien alleen de vormers werden gegeven, zouden we, zooals dadelijk blijken zal, een groot gedeelte der in en van de gallen levende dieren overslaan; want niet-tegenstaande de gal gevormd wordt door eene bepaalde diersoort, profiteeren toch tal van andere dieren van de voedingsvoorraad, welke er in opgehoopt is, en welke alleen te vergelijken is met de voorraad in zaden. Men kan de gallen dan ook in vele opzichten vergelijken met vruchten; alleen

zijn bij gallen de verdedigingsmiddelen tegen dieren veel beter. In de eerste plaats worden eikengallen niet gaarne gegeten door vogels, door hun hoog gehalte aan looizuur; tegen parasieten zijn sommige uitstekend beschermd door hun uitsteeksels, andere door hun holte waarin de eigenlijke gal ligt, andere weer daardoor, dat zij met elkaar samen voorkomen, b.v. de gal van Biorh. terminalis Fabr. fig. 3. B; deze kunnen zoo groot zijn, dat de parasieten met de langste legboor niet bij de binnenste larven kunnen komen.

Tegen weer en wind zijn vele goed beschermd door hun sponsachtige bekleeding.